

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА FINANCIAL POTENTIAL OF HOTEL ENTERPRISES

УДК 658.14/17:640.4

<https://doi.org/10.32843/bses.53-11>

Завідна Л.Д.¹

д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Ужгородський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

Zavidna Liudmyla

Uzhhorod Trade and Economics Institute of Kyiv National Trade and Economics University

Важливим індикатором реакції внутрішнього середовища на управлінські рішення є фінансовий потенціал, зростання якого свідчить про ефективність фінансової політики економічного суб'єкта, його фінансову стійкість та конкурентоспроможність загалом. Задля підвищення ефективності прийнятих управлінських рішень, а також досягнення фінансової стабільності підприємства готельного господарства було розроблено науково-методичний підхід та побудовано структурно-логічну модель оцінки фінансового потенціалу підприємства. Розвинуто систему показників фінансового аналізу економічного зростання підприємства, особливостями якої є базування на трифакторній моделі Дюпона та деталізація факторів за вагомими показниками, що уможливило визначення темпів економічного розвитку підприємства та є інформаційним підґрунтям для привабливості інвестицій у розвиток. Здійснено оцінювання економічного зростання та визначено ефективність фінансової і виробничої діяльності підприємств готельного господарства.

Ключові слова: фінансовий потенціал, підприємства готельного господарства, фінансова стабільність, фінансові ресурси, метод аналізу ієрархій Т. Сааті, трифакторна модель Дюпона, оцінка економічного зростання.

Важным индикатором реакции внутренней среды на управленческие решения

является финансовый потенциал, рост которого свидетельствует об эффективности финансовой политики экономического субъекта, его финансовой устойчивости и конкурентоспособности в целом. С целью повышения эффективности принятых управленческих решений, а также достижения финансовой стабильности предприятия гостиничного хозяйства был разработан научно-методический подход и построена структурно-логическая модель оценки финансового потенциала предприятия. Развита система показателей финансового анализа экономического роста предприятия, особенностями которой являются базирование на трифакторной модели Дюпона и детализация факторов по весомым показателям, что делает возможным определение темпов экономического развития предприятия и является информационной основой для привлекательности инвестиций в развитие. Осуществлено оценивание экономического роста и определена эффективность финансовой и производственной деятельности предприятий гостиничного хозяйства.

Ключевые слова: финансовый потенциал, предприятия гостиничного хозяйства, финансовая стабильность, финансовые ресурсы, метод анализа иерархий Т. Саати, трифакторная модель Дюпона, оценка экономического роста.

Financial potential is an important indicator of internal environment reaction on management decisions, which increase is witnessing about effectiveness of financial policy of economic entity, its financial stability and competitiveness in general. Inappropriate use of funds and available opportunities lead to inefficient management and unprofitability of hotel industry enterprises. Thus, share of operational expenses from income for all hotels and similar accommodation facilities in 2018 year made 86.8%. For efficiency improvement of approved management decisions, and also for achievement of financial stability of the enterprise, author suggests a scientific and methodological approach to evaluation of financial potential of hotel industry enterprise by combining a number of methods: method of hierarchies analysis by T. Saati (MAI) for evaluation of financial state of hotel industry enterprise, financial analysis and evaluation of economic growth of the enterprise with application of multifactorial model DuPont; author has constructed a structural and logical model for evaluation of financial potential of hotel industry company. Application of constructed hierarchical structure allows receiving the value of global priorities for alternatives and evaluating their reliability. The obtained ranking results allowed placing the hotel industry enterprises in descending order according to their financial stability level, to highlight leaders and outsiders. The system of indicators of financial analysis of the economic growth of the enterprise is offered, the feature of which is based on the three-factor DuPont model and detailing of factors by significant indicators, which makes it possible to determine the rate of economic development of the enterprise, and is an informational basis for attractiveness of investments in development. Due to the system of financial analysis and application of multifactorial DuPont model, author has performed the evaluation of economic growth of the enterprise and defined the effectiveness of financial and productive activity of hotel industry enterprises. The set of recommended indicators implements a new approach to justification of financial balance scenarios for hotel industry enterprises that can be applied as analytical basis when choosing its financial strategy.

Key words: financial potential, hotel industry, financial stability, financial resources, T. Saati hierarchy method of analysis, Dupont model, economic growth estimation.

Постановка проблеми. Динамічність зміни зовнішнього середовища, ускладнення бізнес-процесів і зростаюча конкуренція на ринку готельних послуг вимагають від керівників господарюючих суб'єктів вміння бачити перспективу розвитку й приймати стратегічні управлінські рішення, засновані на комплексному та системному підході, ефективному управлінні ресурсним потенціалом підприємства. Фінансовий потенціал розвитку підприємств являє собою сукупність усіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, зокрема фінансових, що можуть забезпечити досягнення в поточній та дов-

гостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища. Недоцільне використання коштів і наявних можливостей призводить до неефективного управління та збитковості підприємств готельного господарства. Так, частка операційних витрат із доходу по всіх готелях та аналогічних засобах розміщування у 2018 р. становила 86,8%. Отже, сьогодні необхідний особливий підхід до оцінювання фінансового потенціалу підприємства, який би дав змогу визначити можливість підприємства до ефективного функціонування та розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні аспекти щодо аналізу, дія-

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5014-5564>

гностики фінансового потенціалу підприємства та управління ним висвітлено в наукових працях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, таких як І.О. Бланк, О.П. Васюренко, Н.О. Гнип, І.А. Ігнат'єва, Л.І. Кирилова, Л.А. Ляхович, Г. Минцберг, В.В. Пастухова, В.С. Пономаренко, О.В. Раєвнева, А.Дж. Стрікленд, Д.Д. Тодорова, О.М. Ястремська [1–4]. Їх дослідження пов'язані з визначенням сутності фінансового потенціалу, процесом його формування та реалізації фінансових ресурсів на рівні країни, галузі, насамперед промислових та виробничих підприємств. Проте питання оцінювання фінансового потенціалу підприємств сфери готельних послуг та готельного господарства загалом розглядалось опосередковано.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення науково-методичного підходу до оцінювання фінансового потенціалу підприємства готельного господарства та визначення ефективності фінансової та виробничої діяльності підприємства, що дасть можливість визначити їх темп економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий потенціал є важливим індикатором реакції внутрішнього середовища на управлінські рішення, зростання якого свідчить про ефективність фінансової політики економічного суб'єкта, його фінансову стійкість та конкурентоспроможність загалом [4, с. 92–93]. Для проведення оцінювання потенційних можливостей і підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств застосовують більш стандартні методи оцінювання фінансового аналізу, який ґрунтується на розрахунку різних коефіцієнтів, а саме фінансової стійкості, платоспроможності, рентабельності та ділової активності. Варто зазначити, що технології, за допомогою яких підприємства можуть оцінювати свій поточний стан і формувати ефективні стратегії розвитку, сьогодні зазнають значних змін [5].

Досвід діяльності вітчизняних підприємств свідчить про те, що на практиці недостатньо уваги приділяється оцінюванню саме фінансового потенціалу на основі застосування комплексного підходу. З огляду на те, що фінансовий потенціал включає як наявні, так і потенційні можливості ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, запропоновано науково-методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу підприємства готельного господарства шляхом поєднання низки методів, а саме методу аналізу ієрархій Т. Сааті (МАІ) [6] та оцінки економічного зростання підприємства із застосуванням багатофакторної моделі Дюпона [7] (рис. 1).

Застосування складного багатоетапного методу аналізу ієрархій (МАІ) до оцінювання фінансового стану підприємств готельного господарства включає такі основні етапи:

- декомпозиція проблеми;
- побудова ієрархічної структури моделі проблеми;
- експертне оцінювання переваг;
- побудова локальних пріоритетів;
- синтез локальних пріоритетів;
- оцінювання узгодженості результатів;
- висновки та рекомендації для прийняття рішень.

Використання побудованої ієрархічної структури дає змогу отримати значення глобальних пріоритетів альтернатив та оцінити його надійність.

Задля оцінювання наявного фінансово-економічного потенціалу розвитку підприємств готельного господарства здійснено аналіз фінансового стану підприємств за 2015–2019 рр. з використанням системи аналітичних коефіцієнтів [8; 9] (табл. 1).

Як бачимо з даних табл. 1, більшість готелів за досліджуваний період не мала досить фінансових можливостей. Для погашення негативного ефекту від зростання позикового капіталу підприємствам необхідно:

- прискорити швидкість оборотності фінансових ресурсів;
- знизити ціну реалізації продукту (товарів, робіт, послуг), не надавати споживачам (замовникам) відстрочки платежів;
- збільшити власний капітал за рахунок додаткової емісії акцій.

Для зростання норми прибутку на капітал необхідно вжиття таких заходів:

- збільшення рентабельності продажів за рахунок зниження поточних витрат, збільшення цін, збільшення обсягу продажів, випереджального зростання поточних витрат;
- збільшення оборотності активів за рахунок зростання обсягу продажів;
- підтримання на постійному рівні величини активів за збільшення обсягу продажів або зниження величини активів;
- підвищення показника фінансового важеля в межах безпечного для фінансової стійкості рівня;
- використання різних стратегій фінансування, пошук можливості зниження витрат за обов'язковими процентними платежами, оцінювання ступеня ризику в разі залучення додаткових зовнішніх джерел фінансування, необхідних для підвищення рентабельності капіталу [8; 9].

Отримані результати ранжування дали змогу розмістити підприємства готельного господарства за спаданням рівня їх фінансової стійкості, виділити лідерів та аутсайдерів (рис. 2) і згрупувати підприємства готельного господарства з близькими за числовим значенням рівнями, що дало нам можливість визначити їх конкурентну позицію на ринку готельних послуг та запропонувати альтернативну стратегію розвитку.

Так, за пріоритетами фінансових показників лідером є ПрАТ «Президент-готель» (6,75%), аутсайдером – ПАТ «Готель «Градецький»» (3,53%).

1-й етап – застосуємо метод аналізу ієрархій Т. Сааті (МАІ) для оцінювання фінансового стану підприємства готельного господарства

1.1. Експертне оцінювання переваг за шкалою Сааті показників:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (A1)	Коефіцієнт фінансового левириджу (A6)
Коефіцієнт покриття (A2)	Коефіцієнт фінансової стійкості (A7)
Re активів (A3)	Коефіцієнт оборотності активів (A8)
Re власного капіталу (A4)	Re основних засобів (A9)
Коефіцієнт автономії (A5)	Re діяльності готелю (A10)

1.2. Розрахунок алгоритму методу аналізу ієрархій:

$$V_i \approx \sqrt[n]{\prod_{j=1}^n a_{ij}}, \quad i = 1, 2, \dots, n. \quad \Rightarrow \quad \lambda_i = \left(\sum_{j=1}^n a_{ij} V_j \right) / V_i; \quad i = 1, 2, \dots, n; \quad \lambda_{\max} \approx \left(\sum_{i=1}^n \lambda_i \right) / n.$$

1.3. Обчислення вектору локальних пріоритетів:

$$P_i = \frac{V_i}{\sum_{i=1}^n V_i}, \quad i = 1, 2, \dots, n. \quad \Rightarrow \quad P_i = \frac{\sum_{j=1}^n b_{ij}}{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n b_{ij}}.$$

1.4. Розрахунок ступеня узгодженості для всієї ієрархії:

$$\lambda_i = \frac{\sum_{j=1}^n a_{ij} V_j}{V_j} \quad \Rightarrow \quad \lambda_{\max} = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n \lambda_j \quad \Rightarrow \quad IY = \frac{\lambda_{\max} - n}{n - 1} \quad \Rightarrow \quad BY = \frac{IY}{BI}.$$

$$M = IY_{1\text{рівня}} + IY_{2\text{рівня}} \quad \Rightarrow \quad BY = \frac{M}{M_1}$$

$$M_1 = BI_{1\text{рівня}} + BI_{2\text{рівня}}$$

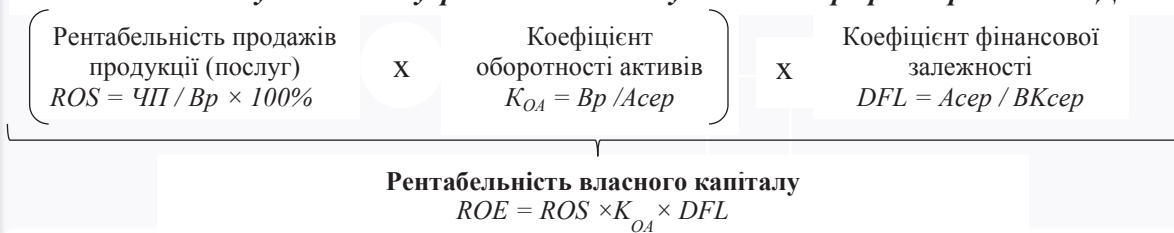
1.5. Визначення індексу узгодженості:

BY < 0,1 – ступінь узгодженості вважають добрим, 0,1 < BY < 0,5 – практично прийнятним, BY > 0,5 – рекомендується провести глибший аналіз ознак та об'єктів.

1.6. Застосування методу апроксимації шляхом підбору найкращої регресійної моделі в системі Curve Expert:

Визначаємо аналітичну MMF-модель та відповідні значення її коефіцієнтів: $\Rightarrow y = \frac{ab + cx^d}{b + x^d}$

2-й етап – застосуємо систему фінансового аналізу на основі трифакторної моделі Дюпон

3-й етап – здійснюємо оцінювання економічного зростання підприємства із застосуванням багатофакторної моделі Дюпона:

$$SG = \frac{\text{Profitability} \times \text{Activity} \times \text{Leverage} \times \frac{\text{Retention Ratio}}{P} \times (P-1) \times (1-T)}{P \times \frac{E(2)}{E(1)}}$$

Рис. 1. Структурно-логічна модель оцінки фінансового потенціалу підприємства готельного господарства

Джерело: розроблено автором

Аналіз фінансового стану підприємств за 2015–2019 рр.

№	Роки	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (A1)	Коефіцієнт покриття (A2)	Re активів (A3)	Re власного капіталу (A4)	Коефіцієнт автономії (A5)	Коефіцієнт фінансового левериджу (A6)	Коефіцієнт фінансової стійкості (A7)	Коефіцієнт оборотності активів (A8)	Re основних засобів (A9)	Re продажів (реалізації) продукту, послуг (A10)
ПрАТ «Президент-готель»											
1	2015	0,81	17,7	2,72	2,75	0,99	0,01	102	0,1	3,34	19,96
2	2016	0,44	5,01	3,62	3,68	0,98	0,02	64,8	0,3	4,93	13,31
3	2017	0,29	11	3,49	3,53	0,99	0,01	76,52	0,1	5,12	25,15
4	2018	1,08	15,6	5,2	5,29	0,98	0,02	63,02	0,2	8,39	22,5
5	2019	2,39	15,7	7,42	7,55	0,98	0,02	54,53	0,2	12,81	41,69
ПрАТ «Савой» готель «Вінниця»											
1	2015	0	2,67	5,14	5,28	0,97	0,03	38,61	0,6	5,61	8,4
2	2016	2,01	2,63	3,47	3,56	0,97	0,03	38,85	0,5	3,73	7,62
3	2017	1,4	1,94	1,36	1,39	0,98	0,02	44,14	0,5	1,43	2,63
4	2018	1,05	1,39	3,89	4,02	0,97	0,03	29,87	0,5	4,15	8,59
5	2019	0,84	1,4	6,64	6,88	0,97	0,04	27,65	0,3	6,88	19,82
ПАТ «Готель «Поділля»											
1	2015	0,21	0,97	-6,32	-9,42	0,67	0,49	2,04	0,9	-7,33	-6,83
2	2016	0,12	0,4	6,8	8,16	0,83	0,2	5	1,1	7,34	6,07
3	2017	0,07	0,49	-7,59	-10,59	0,72	0,39	2,53	0,9	-8,83	-8,29
4	2018	0,05	0,55	3,05	3,77	0,81	0,23	4,28	1	3,24	2,93
5	2019	0,07	0,52	-7,56	-11,85	0,64	0,57	1,76	1,1	-9,33	-6,7
ПрАТ «Готель Україна»											
1	2015	0	0,15	-67,94	110,97	-0,6	-2,63	-0,38	0,2	-75,1	-358,11
2	2016	0	0,1	-10,95	14,81	-0,7	-2,35	-0,43	0,2	-12,09	-45,36
3	2017	0	0,09	-4,56	7,35	-0,6	-2,61	-0,38	0,2	-5,08	-19,78
4	2018	0	0,07	-1,33	1,86	-0,7	-2,39	-0,42	0,2	-1,48	-5,62
5	2019	0	0,07	0,6	-0,88	-0,7	-2,48	-0,4	0,3	0,66	2,2
ПАТ «Готель «Градецький»											
1	2015	0,01	0,01	-26,58	-196,2	0,14	6,38	0,16	0,2	-26,78	-158,46
2	2016	0	0,01	-27,35	202,94	-0,1	-8,42	-0,12	0,2	-27,63	-136,41
3	2017	0	0,01	-17,56	-44,61	0,39	1,54	0,65	0,3	-17,63	-64,01
4	2018	0	0,02	-14,09	-25,51	0,55	0,81	1,23	0,3	-14,2	-41,06
5	2019	0	0,08	-10,81	-15,3	0,71	0,42	2,41	0,3	-11,07	-33,7

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємств

Для повної комплексної оцінки фінансового потенціалу підприємства готельного господарства застосуємо багатофакторну модель Дюпона, яка дасть змогу оцінити економічне зростання підприємства (SG) [10: 11], тобто зрозуміти, що відбувається на вершині піраміди величезного числа окремих фінансових параметрів. Розщеплення вагомих показників на їх складові частини дає нам можливість визначити темп економічного розвитку підприємства.

Основною перевагою цього показника є його комплексність, оскільки фактори та його складові частини дають змогу відстежити всю діяльність підприємства. За допомогою цього показника здійснимо оцінювання ринку послуг, а також фінансову діяльність підприємства, визначимо, наскільки ефективно фінансова діяльність підприємства підтримує виробничі та маркетингові плани. Якщо

потенціал зростання підприємств недостатній, то ми можемо прийняти рішення про зміну рентабельності продажів, оборотності чистих активів, фінансового важеля, коефіцієнта реінвестування. Коли фінансова стратегія внутрішньо й зовнішнього стану повністю співвідноситься з виробничою й маркетинговою стратегіями, тоді можна говорити про максимальну цінність бізнесу.

Графічне відображення динаміки економічного зростання підприємства готельного господарства на основі багатофакторної моделі Дюпона та за шкалою пріоритету Т. Сааті [6], стан конкурентної позиції підприємств на ринку готельних послуг представлено в табл. 2.

Дані табл. 2 показують, що за досліджений період по підприємствах ПрАТ «Президент-готель» та ПрАТ «Савой» готель «Вінниця» спостерігається збільшення показника економічного

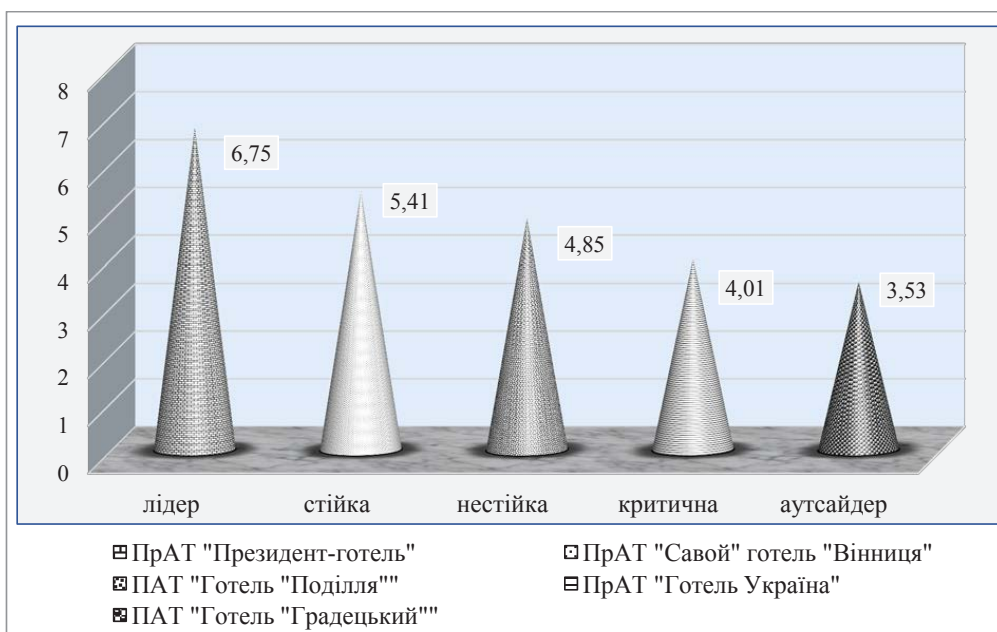

Рис. 2. Конкурентна позиція та пріоритети підприємств готельного господарства за оцінкою фінансових показників, %

Таблиця 2

Динаміка економічного зростання та оцінка конкурентної позиції підприємств готельного господарства на ринку послуг

№	Економічне зростання (спад) підприємства готельного господарства	Конкурентна позиція підприємства
1		ПрАТ «Президент-готель» («лідер»)
2		ПрАТ «Савой» готель «Вінниця» («стійка»)
3		ПАТ «Готель «Поділля» («нестійка»)
4		ПрАТ «Готель Україна» («критична»)
5		ПАТ «Готель «Градецький»» («аутсайдер»)

зростання. У ПрАТ «Готель Україна», незважаючи на його від'ємні результати у 2015–2018 рр., темп економічного зростання у 2019 р. склав понад 52%, тобто він має всі перспективи стати прибутковим підприємством.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, аналіз та оцінювання фінансового потенціалу підприємства дає змогу вибрати основні напрями активізації його діяльності, виробити необхідну стратегію розвитку, спрямовану на мінімізацію втрат і фінансового ризику від вкладень у їх діяльність. Розроблена структурно-логічна модель оцінювання фінансового потенціалу підприємства готельного господарства передбачає динамічне управління розвитком усіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, що забезпечить досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

Запропонований багатоступінний метод аналізу ієрархій (МАІ) дав змогу розмістити підприємства готельного господарства за зниженням рівня їх фінансової стійкості, виділити лідерів та аутсайдерів, що дало можливість запропонувати альтернативну стратегію розвитку відповідно до їх цілей. За допомогою системи фінансового аналізу та багатофакторної моделі Дюпона здійснено оцінювання економічного зростання підприємств готельного господарства, визначено ефективність їх фінансової та виробничої діяльності, що дало можливість визначити темп економічного розвитку підприємств.

Сукупність рекомендованих показників реалізує новий підхід до обґрунтування сценаріїв фінансової рівноваги готельного бізнесу, що можуть використовуватися як аналітичний базис під час вибору його фінансової стратегії.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ : Ніка-Центр, 2013. 528 с.
2. Васюренко О.В., Гніп Н.О. Планування фінансового потенціалу підприємства в посткризових умовах. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/28938> (дата звернення: 23.02.2020).
3. Кирилова Л.І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 1. С. 288–301.
4. Ляхович Л.А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.
5. Фінансова стійкість в економічній діагностиці сучасного підприємства. URL: <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=483025> (дата звернення: 24.02.2020).
6. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий. Москва : Радио и связь, 1993. 320 с.
7. The DuPont System of Analysis. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dupont-analysis> (дата звернення: 04.02.2020).

8. Завідна Л.Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку : монографія. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2017. 600 с.

9. Завідна Л.Д. Управління стратегічним розвитком підприємства готельного господарства : автореф. дис. ... докт. екон. наук : спец. 08.00.04 ; Київський національний торговельно-економічний університет. Київ, 2018. 39 с.

10. The benefits of a hotel risk assessment. URL: <https://ehotelier.com/insights/2014/05/28/the-benefits-of-a-hotel-risk-assessment> (дата звернення: 26.01.2020).

11. Многофакторная модель Дюпон анализа эффективности деятельности компании. URL: https://www.cfin.ru/press/afa/97_3_219-232.pdf (дата звернення: 25.01.2020).

REFERENCES:

1. Blank, I.O. (2013). *Finansovyi menedzhment* [Financial management]. Kyiv: Nika-Tsentr. (in Ukrainian)
2. Vasiurenko, O.V., Hnyr, N.O. *Planuvannia finansovoho potentsialu pidpriemstva v postkryzovykh umovakh* [Planning the financial potential of the enterprise in the post-crisis environment]. Available at: <http://fkd.org.ua/article/view/28938> (accessed: 23 February 2020).
3. Kirilova, L.I., Todorova, D.D. (2012). *Finansovyy potentsial pidpryyemstva ta yoho skladovi* [Financial potential of the enterprise and its components]. *Sustainable development of the economy*, no. 1, pp. 288–301.
4. Liakhovych, L.A. (2018). *Finansovyi potentsial pidpryyemstva: sutnist ta upravlinnia. Infrastruktura rynku*. [Financial potential of the enterprise: essence and management. Market infrastructure], vol. 22, pp. 92–98.
5. "Finansova stijkist" v ekonomichnij diahnostytsi suchasnoho pidpryyemstva" (2010). Available at: <http://vww.bibliofond.ru/view.aspx?id=483025> (accessed: 24 February 2020).
6. Saati, T. (1993). *Prinyatie resheniy. Metod analiza ierarkhiy*. [Decision-making. Method of hierarchy analysis]. M.: Radio i svyaz. (in Russian)
7. "The DuPont System of Analysis". Available at: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dupont-analysis> (accessed: 04 February 2020).
8. Zavidna, L.D. (2017). *Ghoteljnyj biznes: strateghiji rozvytku : monoghrafija* [Hotel business: development strategies : monograph]. Kyiv : Kyiv National University of Trade and Economics. (in Ukrainian)
9. Zavidna, L.D. (2018). *Upravlinnia stratehichnym rozvytkom pidpryyemstva hotelnoho hospodarstva* [Strategic Development Management of Hotel Industry Enterprise]: (PhD Thesis), Kyiv National University of Trade and Economics.
10. The benefits of a hotel risk assessment. Retrieved from: <https://ehotelier.com/insights/2014/05/28/the-benefits-of-a-hotel-risk-assessment> (accessed: 26 January 2020).
11. "Mnogofaktornaya model Dyupon analiza effektivnosti deyatelnosti kompanii" [Multifactorial model of DuPont analysis of the company's performance]. Available at: https://www.cfin.ru/press/afa/97_3_219-232.pdf (accessed: 25 January 2020).